

Solvita Zibene,
farmaceite

STATĪNU LIETOŠANA VECĀKIEM CILVĒKIEM

Statīni (hidroksimetilglutaril-koenzīma A reduktāzes inhibitori) ir vienas no populārākajām zālēm pasaulē. Īpaši plaši tos lieto cilvēki pēc 65 gadu vecuma. Attīstītajās valstīs viņu ir vismaz 40%.

Statīni mazina kardiovaskulāro slimību biežumu un mirstību pacientiem ar koronāru sirds slimību. Konstatēts, ka statīnu lietošana lielākā devā vai stiprākas to ķīmiskās versijas neietekmē šo zāļu efektivitāti, bet paaugstina dažu blakņu – miopātijas un atmiņas vājināšanās – risku.

To der atcerēties, jo statīnu lietotāju īpatsvars palielinās līdz ar vecumu. Mainās arī līdzsvars starp vēlamo statīna darbību un nevēlamo

izpausmju risku. Pēdējā laikā konstatēts, ka liels pacienta gadu skaits pats par sevi ir statīnu ierosināto blakņu riska faktors, jo šiem cilvēkiem ir vājāka organisma pielāgošanās iespējamām blaknēm (1).

Vecākiem cilvēkiem vairāk var izpausties sekundāri veselības traucējumi, turklāt jāreķinās, ka šie slimnieki parasti vienlaikus lieto vairāk zāļu nekā vidusmēra statīnu lietotāji, kas piedalās klīniskos pētījumos. Ordinējot statīnus šai pacientu grupai, speciālistiem regulāri jāvērtē konkrētajam cilvēkam optimālā deva, kā arī ārstniecības mērķu un potenciālā riska un kaitējuma nozīmīgums. Sirmā vecumā īslaika ieguvums (centieni saglabāt atmiņu un izvairīties no sadzīves ievainojumiem) kļūst svarīgāks par ilglaika mērķiem, piemēram, kardiovaskulāro slimību profilaksi un pat dzīvildzes prognozes uzlabošanu.